

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY.

TWENTY-FOURTH DAY.

Sunday, 29th March 1959.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

Leave of Absence

MR. SPEAKER.—I have received a letter from Sri H. K. Siddaiah requesting leave of absence from the House for the current session as he is laid up in hospital. Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri H. K. Siddaiah for remaining absent from all meetings of the current session of the Assembly?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

MR. SPEAKER.—The necessary permission to remain absent is granted.

PAPER LAID ON THE TABLE.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, I beg to lay on the Table Notification No. HD 21 TMT 59, dated 24th February 1959, issued under sub-section (1) of section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

BUDGET FOR 1959-60 DEMANDS FOR GRANTS

Demands Nos. 29, 50, 51, 53, 42, 46, 47, 10, 48 and 52.

Civil Works; Appropriation to Irrigation and Power Development Fund; Capital Outlay on Civil Works; Capital Account of other

Works outside the Revenue Account; Working Expenses Irrigation Works—Commercial; Capital Outlay on Irrigation; Irrigation—(Non-Commercial); Irrigation; Capital Outlay on Improvement of Public Health; Capital Account of Electricity Schemes outside the Revenue Account.

(Debate contd.)

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ವಿಪುಲವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆ ಅಕಾಂಕ್ಷೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಎದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಈ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ರೋಕಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ, ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದು ವಾಸ್ತವವಾಂಶ ಎಂದು ನನಗೂ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಧೈಯವಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಅಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ವವಿಧವಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟವಾದ ಇಚ್ಛೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಗೆ ಬಹು

* Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗವಾಡು ತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಡನೆಮಾಡಿ ದರು. ಅದು ಬಹುಭಾಗ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ, —ನಾನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದೆ, —145 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಪೈಕಿ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಏಳು ಕೋಟಿ 46 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ 33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಆರು ಕೋಟಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಹೌಸ್ ಗೆ 27 ಕೋಟಿ 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ-ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟು 145 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 73 ಕೋಟಿ 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆ.

ನೂರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 51ರಷ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾ ಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ತಿ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆದ್ದುಗಳಲ್ಲಿ 31 ಕೋಟಿ, 33 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಖಾತೆ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವ ತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ ದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಾವು ಯಾವ ಬಂದು ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನು ಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಷ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಪಕ್ಷಿಂತೆ ಅನರ್ಥವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮರೆತುಬಾರದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತರಪೇತಾದ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಣಬೇಕು, ಈ ಹಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧನಿಯೋಗವಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಬೇಕು. ಇಷ್ಟನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಮೊನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಗಳು ಬೇಗ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದುವು. ಇವು ಬೇಗ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನಿಬ್ಬಂದಿ, ಹಣ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂ ಸಿದ್ಧನಿಯೋಗ ವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿ ಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾವು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದೀರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿ ಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರ

ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಶಿ ಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರವರ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ನಣ್ಣು ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳು, ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳು, ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದು ವಾಸ್ತವ ವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಚರ್ಚೆಯಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬದಾರಿ ಭಾಗವಾಗಿ ಎಂಗಡಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದಳಿತ (ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್) ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಅದರ ಪೈಕಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೀಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ರೀಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರಮಾಡಿ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂಥಿಂಥ ಬದಿ ರಾವಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪಾಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹನ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಶ್ರೀ ಮಾದಪ್ಪ ನವರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತಾವು ಯಾವ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರೀಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ ದ್ದಾರೋ, ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಯೂನಿಟ್ಯುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರ ತಕ್ಕಂಥದು. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಆಡರ್ ಅಫ್ ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ, ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನುಗಮ ವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿ ಗೇಷನ್ ಯೂನಿಟ್ಯುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾ ರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ಯೂನಿಟ್ಯುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವ ರನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡ ರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿ ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು; ನಣ್ಣು ಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀ ಕರಣಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕಮಿಟಿಯವರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಕ್ಕೂ, ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ

ಅಜ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನೂಪೂರ್‌ಚಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆ, ಈ ಮಾತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಮರೆತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸೂಕ್ತ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ.

ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಚೆಕ್ ಕರ್ ಪರ್ಸೋನಲ್ ಸಂಬಳವನ್ನು ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಮತ್ತು ನೂಪೂರ್‌ವೆಜರುಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri K. HANUMANTHAIA (Ramanagaram).—May I suggest that the pay-scales of technical people may in no way be inferior to I.A.S. people because they do more substantial work and more constructive work?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನವ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅದೇಕೆ ನಡೆಸಿದವರು; ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ, ಒಬ್ಬನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬರೀ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—That is beyond your power.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಭಾರತ ವೆಲ್ವೂ ಒಂದಾಗಿರುವಾಗ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕರೆತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಯೇ ಏನಾ, ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸಿಮೆಂಟ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಮಹತ್ತರವಾದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವಿರಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು: ಸರ್ವರೂ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸೇವೆಯನ್ನು, ನವ ಬರತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣೆಯ ಆಧಾರದವೇ, ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Should it not be at least on par with the neighbouring States?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is a matter of opinion. What is fair and what is bad is a matter of opinion. Some may say it is better to give Rs. 1,000. Others may say that Rs. 1,200 will be better.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತೂಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಮತೂಗಿ, ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ, ಅದರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣೆಯಲ್ಲಿ ತೂಕಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡ ಕೂಡದು ಎಂದು ತಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಇರಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದವನು ನಾನು, ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟವರು ನೀವು, ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ; ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮ ಜಾಯಿಷಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ; ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಇದೆಯೋ, ಅದರ ತತ್ತ್ವವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮದು, ನಿಮ್ಮದು, ಎಲ್ಲರದೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಇದನ್ನು ಶಾರಿಗ ತರುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಯದಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೂವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೌತ್, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಾರ್ತ್-ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇರಬಾರದು, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಒಬ್ಬರ ಕೈಲಿ ಇರಬೇಕು, ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಒಬ್ಬರ ಕೈಲಿ ಇರಬೇಕು, ರೋಡ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಬಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಒಬ್ಬರ ಕೈಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೀಲಿಂಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್‌ನನ್ನೇ ಒಂದಿಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗಾಗಲೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜಿ ಹೊರಡಿಸಿ ಅದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಗೆಟ್ಟಿನಲ್ಲು ಫಾಯಿಫ್ ಆಗಿದೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸೂಪರಿಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ವಾದಿಸಿದರು. There is much to say on both sides. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೊಂಡಕಾಲ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರುವ ಆದಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರಾದಂಥ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್‌ವೈಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದಂಥವರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಸೂಪರ್‌ವೈಜರ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನಿಂದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತನಕ ಆಖ್ಯರಾಗಿ ಆಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಹಳವುಳ್ಳವು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಸ್ಕೂಟಿನಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪುನಃ ಸ್ಕೂಟಿನಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತು ನಿರಾವರಿಯೋಜನೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸ್ಕೂಟಿನಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಸೂಪರ್‌ವೈಜರುಗಳು ಮಾಡಿದನಂತರ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೊಬ್ಬರೇ ಸ್ಕೂಟಿನಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅನುಭವಸ್ಥರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ನಾರಡ್ ಇರುವವರು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಇರಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಡವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಒಂದು ದೃಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮರಾ ಮತ್ತು ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಸಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು ಎನ್ನುವಾಗ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟ, ಇಂಟಿಗ್ರೇಟ್ ಅದಮೇಲೆ ಆದಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಿರೀಯರ್ ಆದಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಇವರುಗಳ ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ದಿಸ್ಪಿನ್ಸರಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದಿಸ್ಪಿನ್ಸರಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಮತ್ತು ಇರಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಭರವಸೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಳತ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಪ್ರವಣಿಬೆಳಗೊಳ).—ಹೊಸಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರನ್ನೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸದಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದಲೂ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರು ಎಂಬುದು ಕೂಡ ರುಜುವಾತು ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಗಳ ಮರಾಮತ್ತು ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿದೆಯೋ, ಯಾವಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಮತ್ತು ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಬ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ನನಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

ನಾನು ಈಗ ಅಗುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ, ಈ ರೀತಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದರೆ, ನನ್ನ ವಾದಸರಣಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ನಾವರೂ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಅಗುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರೋಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲ ಅಗುತ್ತಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಅವರ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅರೋಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಂಜೂರಾದ ತಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅರೋಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೂ ನಮಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಂಜೂರಾದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಅರೋಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ರೋಷದೋಷಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟುಗಳ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಅಂದಾಜುಗಳು ರಿವೈಜ್‌ಗೆ, ರೀ-ವೈಜ್‌ಗೆ ಅಗುತ್ತವೆ, ಮೂರು ಇದ್ದುದು ಆರು ಅಗುತ್ತವೆ, ಆರು ಇದ್ದುದು ಹನ್ನೆರಡು ಅಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ, ದೇಶದ ಹಣ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೊಲೀಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟುಗಳು ರಿವೈಜ್ ಅಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ರಿವೈಜ್ ಅಗದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಜು ಎನ್ನುವುದು ಅಂದಾಜೇ. ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಮಟ್ಟದಾದರೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ರಿವೈಜ್ ಆಗಬೇಕು. ಅರೀತಿ ರಿವೈಜ್ ಆಗುವಾಗ ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲರೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ವೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆಗೆ ರೋಷದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಹಿಂದಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೇ ಅರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು. ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೂ ಸಹ ಉತ್ತರ ಹಿಂದಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಿವೈಜ್

ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎನ್ನೇನು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ದಾರರು ಉತ್ತರ ಹಿಂದಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು—ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಏಕೆಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ.

9 A.M.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾತುರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೇ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂತ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತೀರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರೇಟುಗಳು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ರೇಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೇಟುಗಳು ಇಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿಗದಿಮಾಡಲೂ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನಕ್ಕೂ, ಘಂಟೆ-ಘಂಟೆಗೂ ಸಾಮಾನುಗಳ ರೇಟುಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕಬ್ಬಿಣ-ನಿಮಿಷಗಳ ರೇಟು ಹಾಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಪರೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅರೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೂ ಸಹ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಬಾಬನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬೋರ್‌ವೆರ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಲು ಎಂದು

Sri C. K. RAJIAH SETTY (Chiknaikanahalli).—It is a failure.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Yes. It is a failure. I am glad the Hon'ble Member knows it. ನಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್‌ನ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಚುರುಕಿನಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ರೀಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮೇಲ್ನುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆಗಳಿವೆ. ಆ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲರೂ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಆಯಾಯ ಡಿವಿಜನ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದೆಂದು ಆ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಸಿಫಾರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಮಳ ವಳ್ಳಿ-ಪಾಂಡವಪುರ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಬಾಡಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯ ಬೇಕಾದ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್, ಡ್ರೈನೇಜ್, ರಸ್ತೆ, ಕೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಕಲಾ ಪರ್ಸೂನ್‌ನೇ ತೊಂದರೆಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗದೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಿತವ್ಯಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ದ್ದೇವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇನ್-ಎಫಿಷಿಯೇಟ್‌ನಿ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಭೆ ಯಿಲ್ಲ. ಇದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಇನ್-ಎಫಿ ಷಿಯೇಟ್‌ನಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರೊಬ್ಬರ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ, ಬೇರೆಯವರ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಇನ್-ಎಫಿಷಿಯೇಟ್‌ನಿ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇರಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್-ಎಫಿಷಿಯೇಟ್‌ನಿಗೆ Transfer is no remedy. ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

Sri K. KENCHAPPA (Hiriyur).—What happened in Hiriyur?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have got facts and figures. The Hon'ble Member has not spoken about it. Otherwise, I would have replied.

Sri K. KENCHAPPA.—What is it you have done in spite of these assertions? The only thing you have done is to transfer him. You say you are observing principles.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am sorry, I am unable to agree with my Hon'ble friend although I love him very much.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is this, Sir, the loving business is on the increase. Yesterday our friend Sri Arumugham said he loved Sri Narasimha Reddy. Today, the Hon'ble Minister says he loves Sri Kenchappa.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I and Sri Kenchappa have worked for a long period. I cannot easily detach myself from him.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಪ್ರೀತಿಸು ತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ ನೀವು ಅವರ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆದರೆ ತತ್ಯಗಳಿಗೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರಜನರನ್ನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯುಂಟಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ತುಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದರೂ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ್ದಿದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಮನುಷ್ಯನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಆಳತೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವರ ಇತರ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಫಿಯರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ನಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಂಥ ಒಂದು ಫಿಯರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ನಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೂ ಸರಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರು ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳೆಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನಕ್ಕದಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಿಮಾನದಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡು ತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಆಸೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ನೀವು ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಕೊಡ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Injection? I am glad we will find out an injection to give it and if necessary to you also. ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಡೋಣ. ಇದಿಷ್ಟೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You have not told anything about conveyances to the Assistant Engineers, Sir.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It does not come under this head. Now that you have raised it, let me say about it also. ಅನಿಶ್ಚಿತ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಕುಟವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ಜೀತನ್ನು ಕೊಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿಗ ಈ ಜೀತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೀತೀರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ ಅವರು ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ; ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಹಾಸಿ ಇದೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೇಗ ಬೇಗ ಆಗಲೇಬಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ— ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣವೇನು, ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಖಾಯಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟು, ಅವರು ನೆರವೇರಿನತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ಒತ್ತಡ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲರತ್ತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಪೂರ್ಣಮನಸ್ಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ. 3,800 ಮೈಲಿ ಯಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂತುಷ್ಟಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಒಬ್ಬಬಿರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಕುಲವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಕುಲ ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಈಗ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ 3,800 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು, ಉಳಿದವು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ ಗಳೆಲ್ಲವನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ— ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ರಸ್ತೆ ಗಳಾಗಲಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. 3,800 ಮೈಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹಂಚಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ವಾದರೂ ಇನ್ನು ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುವಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಾಸನವನ್ನು ತಾವು ಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರದ್ದಾಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಯಾರ ಮೇಲೆ ವಹಿಸಬೇಕು

ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ, ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ವಹಿಸ ಬೇಕು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ರಸ್ತೆ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು ವುದು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದರೆ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಾಸನವಾದ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾ ರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ discrimination ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲಯೂ discrimina tion ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆ ದುಕೊಂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಾರ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಘಟಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಸ್ತಾರವೇನು, ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಿತಗಳು ಹೇಗಿವೆ, ಎಂದು ಏನೇನು principles ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಏಷ್ಟು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತೆಗೆ ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅಂಥ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣ ಅವರಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೆಂದಿಲ್ಲ; ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅದ್ವಿ ಬಂದುದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳ ಶಾಸನವಾದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀವ್ರ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈ ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳು—ಸ್ಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಸಿದ ರಸ್ತೆಗಳು, N.E.S. ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಶ್ರಮದಾನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಹುವಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೋಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ, missing link roads ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿ, missing link roads ಇರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾನ್ಯನೇಷಮೆಂಟಿಗಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯನೇಷಮೆಂಟಿಗಾಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ ವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ನುರಪುರ (ಇಂದಿ).—ಹೋದವರ್ಷ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹೋದವರ್ಷ P.W.D. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ವಿಷಯ ಈಗ ನಡೆದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಮ್ಮಶೆಟ್ಟಿ.—ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು inter-district ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯ ನಾರ್ಕಾರು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ missing links ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೇ ನಿರ್ವಾಹಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

Sri C. K. RAJIAH SETTY. - You must give it priority.

Sri H. M. CHANNABASAPPA. - I agree. ಮತ್ತೆ ಟಾರ್ ಹಾಕುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೂ ಟಾರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಟಾರ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್‌ಪಾ (ಬಾಗೇಪಾಡಿ).—ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಹಾಕಿರುವ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದ ಬಹಳ ಕಡೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಬಜಾಪುರ, ಬದರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಎನ್ನುವ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದಕಾರಣ ಒಂದು planned programme ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜಿತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಬರಬಾರದು. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮನಸ್ಸುಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರೂ ಕೂಡ ನಾರ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಂದಿರುವಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ, ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವರನ್ನೂ ಮುಂದೆ ತರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

Tarring programme ಎನಿಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ 46 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ A.R. grants, ಮತ್ತು S.R.

grantನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟನ್ನು Training programmeಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಾರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ, ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನದ ಒತ್ತಡವೇನಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ, ಒಂದು planned programme ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಟಾರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಡೆಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಣ್ಣುಪುಟ್ಟ ಎಸ್ತಿಮೇಲುಗಳು ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಡೆಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕಣಸಾಲಡೇಷ್ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದು ಆಗತುವೆನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸ್ಯರಿಗೂ ನಮಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಕರೆಕ್ಷ್ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಕಣಸಾಲಡೇಷ್ ಕೂಡ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಬೀಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಣಸಾಲಡೇಷ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸವೂ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದು ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವಾದ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಜರೂರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ monsoon seasonನಲ್ಲಿ ಕಣಸಾಲಡೇಷ್ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. It is an accepted principle. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅಷ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ನೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾಗಲೇ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಅಪ್ರೋಚ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರ ಮುನ್ನ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾನೂನು ಶಾಸನವಾದಮೇಲೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು, ಅವುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾನೂನು ಶಾಸನವಾದ ಕೂಡಲೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ರಸ್ತೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ವಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ದೇಶ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳು ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುವೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕೂ ಮಾತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತು. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೂಡ ಯಥೇಡ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸಗಳೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಬರುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ವಾಹನಗಳ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಬೇಗ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆಯಿರುವುದು ಬೇಗನಾದ ರಸ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಹನಗಳ ಒತ್ತಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಎರಡನೆಯದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವರೀತಿ ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೂತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಗೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲರಬೇಕು. ಕೆಂಪಾಪುರ-ರಾಬರ್ಟ್‌ಸನ್‌ಪೇಟೆ ರಸ್ತೆ, ರಾಜೂರು-ಬೇಲೂರು ರಸ್ತೆ, ಹೊಸನಗರ-ಅಗುಂಬೆಘಾಟ ರಸ್ತೆ, ಅಗುಂಬೆ-ಹುಲಕರ್ ರಸ್ತೆ, ತಿರಿಯೂರು-ಹೊಸದುರ್ಗ ರಸ್ತೆ—ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವನ್ನು ನಾಳೆಯೇ ಮಾಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಯಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೇ ಇವೆ. ಅವ ಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಗುಂಬೆಘಾಟ ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ನಾಯಕರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಆಗಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪರಿಣತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಕಾಣಬರದಿದ್ದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನುಮಾರು 75 ಮೈಲಿ ವಂಗಳೂರಿಗೂ ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೂ ದೂರ ಕಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್ (ಉಡುಪಿ).—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುವ ಹಣದಿಂದ ಮಾಡಿಸಬಹುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri C. K. RAJIAH SHETTY.—Priority should be prepared on running load.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Government is aware of the aspirations of all the members, but the point is about the availability of funds. That is all the impediment.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—75 ಮೈಲಿ ಕಡಮೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಲ್ಲೆಂದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಗುಂಬೆಯಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರದವರೆಗೆ.

ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ದೀರ್ಘಯೋಜನೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.—ಟನರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Hon'ble Speaker's suggestion will be noted and examined. (Laughter).

ಇನ್ನು ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರ: ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ಬಹಳಕಾಲದಿಂದ ನಿಂತಿದೆ, ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ನಾರ್ಯರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಂತಿವೆ, ನಮ ಪರಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೊಸ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವುಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸೇತುವೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕುಪ್ಪೆ, ಸೊಂಡೇಕೊಪ್ಪ ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಗುರತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ರೋಪದೋಷಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕುಪ್ಪೆ, ಸೊಂಡೇಕೊಪ್ಪ ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಜಾಗ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು—ಇವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಿದೆ, ಕಟ್ಟಣೆ ಸಿಕ್ಕದೆಯಿರುವುದೂ ಕಾರಣ; ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿಂತಿರುವುದು. ಒಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ನಿಂತಿವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸಿ, ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಗರ ಸೇತುವೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದಿನ 19ನೆಯ ತಾರೀಖು ಶ್ರೀ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಮೋಟಾರು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆ ಸೇತುವೆಯಮೇಲೆ ಹೋಗಬಹುದು.....

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗದಿರುವ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗರಾದರೂ ಆಯಿತು. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದೂ ಕೂಡ ಮುಂದಿನ ಜೂನ್ ಆಪ್ತರಿಸೋಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂಚಾರಾನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಗೋಡೂಳಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೆ? (ನಗು!)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಂತೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri B. V. DESAI (Gangavati).—What happened to the National Highway which was to pass through Raichur from Hyderabad to Bangalore? When Kurnool was the capital of Andhra it was under consideration. But as Kurnool is not the capital of Andhra, it has been dropped temporarily. Why not our Government press the Central Government to take it up?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am grateful to the Hon'ble Member for the suggestion. Government has moved in the matter. We will be doing everything possible to have a National Highway passing through Raichur.

ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಘಟಪ್ರಭಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸೇತುವೆಗಳಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಸೇತುವೆಗೆ 30 ಲಕ್ಷದ ಮೇಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಗೋಪಿನಕೋಟೆ, ಕಮಟಗಿ, ಅನಗವಾಡಿ, ಚಿಂಚಿಕಂಡಿ, ಪಟ್ಟದಕಲ್, ಇಲಕಲ್, ಚೊಲಚಗೂಡು, ಕೊಲ್ಲಾರ, ಸರವಾಡ, ಕೊಂಗನಹಳ್ಳಿ, ದೇವಣಗಾನ್ ಇಷ್ಟು ಸೇತುವೆಗಳು ಆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ.

9-30 A.M.

ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಪಟ್ಟಿ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೇನೂ ನಾವು ignore ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಬಜಾಪುರ ಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಕು, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಲಾರ್ ನದಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಗಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಹಾನನದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಡಮೆಯೇ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸೇತುವೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದುದು ಬಹಳವಿದೆ. ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಭಂವಣ

ತಿಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಒಂದು ಅರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನದು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಲವು ಸೇತುವೆ ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಸೇತುವೆಗಳಿವೆ. ನಿನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಂಡಿಗನಹಳ್ಳದ ಸೇತುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರವಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈಗ ನನಗೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಇದನ್ನು ಹೋಗಿ ನೋಡೋಣವೆಂದೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲರುವ ಲಿನ್ಯಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳಾಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಎಸ್ತಿಮೆ ಟು ಮಾಡಿ, ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗತಕ್ಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದುದು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ priority ಕೊಡಬೇಕೇ, ಇಲ್ಲ ಎರಡನೆಯ priority ಕೊಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯಿದೆ. ಅದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದೇನೂ ಅಷ್ಟು ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲಾಬಾದು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. Priorityಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಮಾಡಿ priority ನಿಕ್ಕಿದಾಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಪಾರ್ಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆನೆಗೊಂದಿಬಳಿ ಕೆಲವು ಸೇತುವೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಾನು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ National Highway ಪ್ರಕಾರ ಎಂದರೆ Salem-Bellary Roadನ್ನು widen ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—National Highwaysಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ಗಳಿವೆ. I.R.C. Standards ಪ್ರಕಾರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೇಕೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ Irrigation Development Workಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ದೇವ ಲಪ್ಪೇಂಬಿ ವಕುಲಗಳಂತೆ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಕೂಡ ಅವಶ್ಯ ಕವೇ, ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. Non-plan ex- penditureನಿಂದ non-production assets ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ಆಶಯ.

ಮಂಚೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ Town Hallನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. I will see to it.

ಕಟ್ಟಡಗಳ Annual Repairsಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಕ್ಕುವಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಫರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬೇರೆ ಇತ್ತು, ಅದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನಿದೆ ಅದರಂತೆ ಈ Annual Repairsಗಳ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳ ನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿ ಬೇಗ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

SRI G. N. PUTTANNA (Tumkur).—You have allotted Rs. 5,000 for a road from Kyatasandra to Siddaganga.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಹೋದರೆ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈಗಿನಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಮೇರಿಕ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—Political ಪಾರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅವು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಮೇರಿಕ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ ಆಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಪಾರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಆದರೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಫೊಲಿಟಿಕಂ ರಸ್ತೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ ತಾನೇ!

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. ತಂಗಭದ್ರಾ ಪಾರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್-ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಲಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಈಗ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳವರಿಗೆ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕ ಅಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾವವರಾಯರೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ, 1630 ನೆಯ ರೆವಲ್ಯೂಗೆ 31 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. 1935ಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟು 41 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ 41 ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. 4,38,622 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪೈಕಿ 30 ಹಳ್ಳಿಗಳು—(ಹಂಸನಗರದ 200 ಸಂಸಾರಗಳನ್ನೂ ಕರೈಯಲ್ಲಿನ ಎಂಟು ಸಂಸಾರಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು) ಮಿಕ್ಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ shift ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇನಾದರೂ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಆ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭದ್ರಾ ರಿನ್‌ವಾರ್‌ಯರ್ ವಿಚಾರ. 186 ರೆವಲ್ಯೂಗೆ 22 ಹಳ್ಳಿಗಳೂ, ಎಡನಾರೆಯ ಕೆಳಗೆ 42 ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಲಿವೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಭದ್ರಾ ವತಿಗೆ 22 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರಿವೆ; 11 ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಸೇರಿದುವುಗಳ ಪೈಕಿ ಎಂಟಕ್ಕೆ ರೇಟೆಟ್ ಆಗಿವೆ. ಐದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಳಗೆ 19 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ತುಂಗಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು. ಎಡನಾರೆಯ ಕೆಳಗೆ 15 ಹಳ್ಳಿಗಳೂ, ಬಲನಾರೆಯ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ 14 ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಸೈಟ್‌ಗಳು ಗುರುತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಡೈನೇಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಂಟೆನ್ಸಿಟಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಆ ಕಷ್ಟಗಳು ಗೊತ್ತು. ನಾವು ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಾರೋನಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಜನರು ಮೊದಲು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಅಮೇರಿಕ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ವೈಷಮ್ಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದುಕಡೆ ಕಾರೋನಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಹಿಂದೆ, ರೀ-ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ K.R. ನಗರದಲ್ಲಿ ರೀ-ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧುನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ರೀ-ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದಾಜುಗಳು ಬಂದಕೂಡರೆ ಜನರ ಕಷ್ಟವೇನಿದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದ ಮೆಷಿನರಿಯಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಶೇಖರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮೆಷಿನರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಮ್ಮೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದು. ಈಗ Foreign Exchangeಗೆ ಕಷ್ಟವಿರುವುದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಮೆಷಿನರಿಯನ್ನೇ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಗಲು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪವರ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ರಾಜಪ್ರಮುಖರ ಭಾಷಣದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪವರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪವರ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಪವರ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು 100 ಜನರಿದ್ದು, ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಪವರ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು 100 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಒಂದು ತಡವೆ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಡವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪವರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶಕೊಟ್ಟು ಶೇಕಡ 10-15 ರಷ್ಟು ಪವರನ್ನು ಆಕಾರೋತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We have no objection to make such recommendation as is possible if the consumers agree.

ಕಾಳನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಥವಾ ಐದನೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪ್ಲಾಕ್ ಬಂದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನಕಪುರ, ಕೆ. ಬಿ. ಎಫ್. ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನಕಪುರದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಚೌನುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊಹಿತ ತರಿಸಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತೆ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರ. ಯೂನಿಫಾರಂ ರೇಟ್ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಮಿಷಿಯವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಅಧಿವೇಶನವಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಲವಿಲ್ಲ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಲು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಯೂನಿಫಾರಂ ಪವರ್ ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಗಜ್ಞೇವನದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ (ಬ್ರಹ್ಮಾವರ).—ಯೂನಿಫಾರಂ ರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಈಗ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಗೊಬ್ಬಳ ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಪವರ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಾದಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

Now, Sir, I come to minor irrigation.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಘಟಪ್ರಭ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That will come under major irrigation.

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).—We have not been given any opportunity to discuss the Budget of the Electricity Board even last year. May I ask the Minister whether the Government intend giving that opportunity open to us under the Statute?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is true that the Hon'ble Member has a right under the Statute and we do not deny it.

Sri K. PUTTASWAMY.—But that statutory right has been taken away last year.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I do not know what exactly was the difficulty last year. Anyway, it is our intention to place it before the Hon'ble House for discussion this year.

Mr. SPEAKER.—Last time it was placed before the House, but there was no time for discussion. Proper opportunity will be given to the members this time.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—In the Legislative Council, in fact, it was placed and even a reply was given by me.

Sri K. PUTTASWAMY.—The Hon'ble Speaker was pleased to say that opportunity would be provided. The Hon'ble Speaker has been telling us several times that opportunities would

be given to discuss several matters. But we have not been able to avail of those opportunities.

Mr. SPEAKER.—There is no question of barring any member from discussing anything. But there was no time during the last session.

Sri K. PUTTASWAMY.—It is the duty of the Government and the Speaker to provide us with opportunities that are available under the Statute.

Mr. SPEAKER.—It is agreed.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Only a notional opportunity.

Mr. SPEAKER.—I do not think it is a Notional opportunity.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆತ್ಮಪ್ರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದೇನ, ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಒಟ್ಟು 37,307 ನಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮೊಡ ಕೆರೆಗಳವೆ, 11,10,129 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದು ಅವರ ಕೆಳಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್, ನಾಲೆ ಗಳು ಎರ್ರಾ ಸೇರಿಸಿ 18,10,000 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 11 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಕೆರೆ ದುರಸ್ತಿಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹು ಭಾಗದ ಪ್ರಯೋಜನ ಈ ಸಣ್ಣ ನಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಟ್ಟುವ ಅಕರ್ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಕೋಲಾವಳಿಯ ವರಕಡೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮಾನ್ಸರ್ ಪ್ಲಾಕ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್, ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್, ಫೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಮಾನ್ಸರ್ ಪ್ಲಾಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಯೂನಿಟ್ ಮಾಡಿ, ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಆಗುವಂತೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ, ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಫೋಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾನ್ಸರ್ ಪ್ಲಾಕ್ ತಯಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಒಂದು ಮಾನ್ಸರ್ ಪ್ಲಾಕ್ ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಈಗಿರುವ ನಿಬ್ಬಂದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಂಗ್ ಮಾನ್ಸರ್ ಪ್ಲಾಕ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ತೀವ್ರ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಪ್ಲಾಕ್ ನಮಗೊಂದು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಣ್ಣಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೆಂದೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಅಸೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿರುವಾಗ, ಹೇರಳವಾದ ಕೆಲಸವಿರುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇರುವ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಹಣ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದುವರೆಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ, ಈ ವರ್ಷವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಇರ ಕೂಡದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸದಾರರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ತಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡಿವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಪರ್ಸನ್ ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ವಿಚಾರ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ತಾವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ಲಾಕ್ 44 ಗೆ ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನಿಕ್ಯಾಡ್ ದಿ ಪ್ಲಾಕ್ 4,32,30,000 ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಪೈಕಿ 415 ಲಕ್ಷ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ಲಾನಿಗೆ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದೆ, ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣದ ಶೇಕಡ 96 ರಷ್ಟು ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಬೇಜಾರು ಬರುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಒಂದನೆಯ ಪ್ಲಾಕ್ ವಿಷಯ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಇವೆರಡೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1958-59 ರವರೆಗೆ ನಾರ್ಮಲ್ ಬಡ್ಡೀನಲ್ಲಿ, ಟೆಕ್ನಿಕ್ಯಾಡ್ ದಿ ಪ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಎ. ಇ. ಎಸ್. ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನಿಕ್ಯಾಡ್ ದಿ ಪ್ಲಾಕ್ ಒಟ್ಟು 5,19,07,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಈ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಕ್ 250 ಲಕ್ಷ, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪ್ಲಾಕ್ 360 ಲಕ್ಷ, ಒಟ್ಟು 610 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಇದನ್ನು ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷ 1956-57, 1957-58 ಮತ್ತು 1958-59 ರಲ್ಲಿ ನಾರ್ಮರ್ ರೇವೆನ್ಯೂ ನಿಂದ 148 ಲಕ್ಷ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟು ನಾರ್ಮರ್, ಮತ್ತು ನಾರ್ಮರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ $610 + 283 = 8,93,59,000$ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

10 A.M.

ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು 283 outside the Plan ಇರುವದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ outside the Plan ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎರ್ರಾ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಷ್ಟು, ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಎಷ್ಟು, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ 1956-57ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದು 162 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು 129 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 1957-58ರಲ್ಲಿ 163 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು 102 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಕೃತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 193 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ 186 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಆಗ re-appropriation accounts ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ re-appropriation accounts ಬಂದನಂತರ ಕರಾರುವಾಕಾಗಿ 193 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನುಮಾರು 120 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. Minor irrigation scheme ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶೆ ಇದೆ, ಹಣ lapse ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಆಶೆಯಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ organisation building ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ, investigation ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದನಂತರ ಏನೇನು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

Sri C. K. RAJAIHA SETTY.—You have provided a lesser percentage in the earlier period and a greater percentage in the later period.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is not correct. In the first year the progress is not satisfactory. In the second year, it is better. In the third year, it is still better, in the

fourth year, it is still better and by the close of the Plan we have spent 96 per cent of the money provided. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಳವಳವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

—

The House adjourned for Tea at Five Minutes past Ten of the Clock and re-assembled at Thirty-five Minutes past Ten of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು Minor irrigation ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈವರ್ಷ ನಾವು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ 193 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 120 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜನವರಿ ಅಪ್ರಿಲ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ನನಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ 610 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು 468 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 234 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಯಿತು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ ಚಿಂತೋ ಇದರಲ್ಲಿ 230 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Minor irrigation ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಆಶಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು, ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಆಶಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇಷ್ಟೇ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2,154 ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 362 ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿದುಹೋಗಿವೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚು 975 ಕಾಂಗರಿಗಳು progress ನಲ್ಲವೆ. ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವು 817 ಮಾತ್ರ. ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಏನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸವೇ? ಯೋಜನೆಮಾಡಿರಿ. ಪ್ಲಾನಿನೊಳಗೆ ನಮಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಮಾಡಿದ್ದು ಕಡಮೆಯೇ? ಇದು ಕಡಮೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಶುಂಕೋಪ.

ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು

ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಇರ ತಕ್ಕಂಥ ಕೆರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ investigation unitಗೆ ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡದಿರಲಿ ಎರೈಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು investigate ಮಾಡಿ ಒಂದು comprehensive programme ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ವರದಾನದಿಯಿಂದ flood damage ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಿಸಿ flood relief ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿನೊಳಗೆ ನಿನ್ನೆ ಎತ್ತಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನವೆತ್ತಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಅರ್ಕಾವತಿವ್ಯಾಲಿ ವಿಷಯ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು, ಕರಿಯಪ್ಪನವರು, ರಾಂಗೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಾರದವರು ತಾಳ್ಮೆ ತಕ್ಕ ಧೋರಣೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹೆಸರು ಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ಈ ಎರಡು ಕಡೆ ಜರಾಶಯ ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ತಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1941ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು 1961ರಲ್ಲಿ 12½ ಲಕ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಈಗ 12 ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಘಟ್ಟ, ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ಅರ್ಕಾವತಿವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಕಟ್ಟಿ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು ಅರ್ಕಾವತಿಯಲ್ಲೇ. ಅದರ ಅರ್ಕಾವತಿ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲರೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎರಡು: ಒಂದನೆಯದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಅರ್ಕಾವತಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆಗಲಿ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆಗಲಿ ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲಿ ಅಂತೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಕಾವತಿನದೀತೀರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಅತೀ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಎರಡನೆಯದು ಯಾವ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ನಾನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನೀರಿಂಗ್ ಸಪ್ತಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ

ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಈಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಇದರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದು ಆಗದೆ ಇದ್ದ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಕಾವತಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕು. ಅದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ, ಹೇಮಾವತಿ ಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ನಾವು ಅರ್ಕಾವತಿ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವುದೇನೋ ಸತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ, ಅತ್ಯಪ್ಪಿ, ಅಸಮಾಧಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರುವುದೂ ನಿಜ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಾರೋಚನವಾದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ Greater Bangalore ಆದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಅರ್ಕಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಈಗ ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೆಲ್ಲ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಕಟ್ಟಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ಲಕ್ಷ 96 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 15 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಸುಮಾರು 96 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 96 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದ 15 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂಬ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ಆರೋಪಿತ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಒಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಸೇರಿದೆ. ಸೇರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನ, ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದು ಒಂದೆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅರ್ಕಾವತಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆ ಜರಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು, ಮರಿಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಅದನ್ನು reject ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ Greater Bangalore ಗೆ ಸುಮಾರು 36 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಒದಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹೆಸರುಘಟ್ಟ ಇವುಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಮೈಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ)

ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಎರಡು ಕೋಟಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಅವಮೇಲೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಸುಮಾರು 36 ಲಕ್ಷ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲವರಿಗೂ ಸಾಲುತ್ಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ಇನ್ನು 25 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲುತ್ಪಾದನೆ. ಅದು ಕಳೆದಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಮರಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕತಕ್ಕ ನೀರು ಸಾಲುತ್ಪಾದನೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಹುಣಸನಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀರು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಾಜನಗರ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆರೋಬರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಒದಗಿಸೋಣ ಎಂದರೆ ಕನಕಪುರ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಮಾಳ ಎನ್ನುವ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು 25 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇತರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು ಈಗ ಸರ್ವೇಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಜನರು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೂ ಸತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ affect ಆಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 12 (ಹ್ಯಾಂಡ್ರೆಡ್ಸ್) ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟು ಪಾಪುಲೇಷನ್ ಅಫೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಐದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಮಾಳ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ 2,600 ಎಕರೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಅಂದಾಜು ಸುಮಾರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಇದರ ವಿವರ. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಆರೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಪಿಂಪಾಬಳಿ ನೆಟ್‌ಕಲ್ ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ ನೀರನ್ನು ಕಾವೇರಿನದಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಇದು 25 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಕೆಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ 35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸರಕಾರಗಳು ಬರುತ್ತವೋ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಇದಿಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಮುಚ್ಚುಬಂದರೆ ಸದಸ್ಯರೇ ನಾಳೆ ದಿವಸ ನಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಎರ್ರಾ ಡೀಟೇಲ್ ಕೊಡುವುದರಗೂ ತಾಳಬೇಕು.

ಈಗ ಹಳ್ಳಿಮಾಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 25 ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಪಿಂಪಾಬಳಿ ನೆಟ್‌ಕಲ್ ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ

15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬರ್ಚುವಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು—ಇವೆರಡರೊಳಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ನೀರು ಏಕೆ ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ನಗರದ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಬೋರವೆಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಐದೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುವಾಡಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೆವು, ಈ ರೀತಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಗಲಿಂದಲೇ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಏರ್ಪಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪಿಗೆ ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನೆಯೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ, ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸೂಚನೆಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಆರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಸಹ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ವಿತ್ತರು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಈ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಅಂಶ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು. ಕಮಿಷಿಯರಿಗೆ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಬೇಗ ನಮಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಷಿಯರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕಮಿಷಿಯವರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. 3 ತಿಂಗಳು ಕಾಲಾವಧಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಕಮಿಷಿಯವರು ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಹುಶಃ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಕಾಂವತಿ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಮಾಡಿ ಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಅರ್ಕಾಂವತಿ ನೀರನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾತುರತೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಮಾಳದ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ಅನುಚಿತವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಕಮಿಷಿಯವರು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಮಾಳ ಕೆಳಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅರ್ಕಾಂವತಿ ನದಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಂದರೆ ಏಕಪ್ಪ ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ನಾವೇ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು 15 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಅರ್ಕಾಂವತಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವು. 15ರ ಪೈಕಿ ಮೂರೇಳು, ನುಂಡನಬೆರೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಮಾಳ ಈ ಮೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನ. 15ರಲ್ಲಿ 3 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಮಿಕ್ಕೆ 12 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನುಂಡನಬೆರೆ ರಿಜರ್

ವಾಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತರು ತೀರ್ಮಾನ ಬಹುವೇರಗೂ ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಡ್ಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾಕುತ್ತದೆ. ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರರ ಏನಾ ಭಾಕಿ ಅಡ್ಡಿ ಯಿರಲೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇವಿಷ್ಟೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಂಥ ವಿವರಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪನವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗೇಗೌಡರಿಗೂ, ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಹಾಜನಗಳಿಗೂ ಏನೊಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಅನುಮಾನ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

11-00 A.M.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Ramanagaram).—I was also pleading on behalf of the citizens of Bangalore. I want to give one information for the Government to think as well as for the Committee which Government has appointed to think. During the world war Singapore was lost within 24 hours because the water reservoir which supplied water to Singapore was captured by the Japanese. So the City had to surrender. Bangalore City also is placed in such a position. If all the water that we want is to be supplied from a distance of 30 to 40 miles from Bangalore, then mere failure of electricity will place the city in a very embarrassing situation. It may so happen that subsequent events may dislodge the water supply and the whole city will go to ruin. Therefore, in the interests of the city itself, to the extent possible, I use the words 'to the extent possible' advisedly, underground water resources in Bangalore City must be tapped and only the deficiency must be supplied from outside.

Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—I would like to intervene for a minute. The Trust Board is taking steps to sink bore wells and to have overhead tanks for supply of water to localities which are under their

control. For instance, in Rajajinagar and in Palace Orchard they have sunk bore wells and it has been their policy that no new sites will be given unless the locality is supplied with sufficient water.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The suggestion of Sri Hanumanthaiya will certainly be borne in mind. There can be no dispute on that point. As far as possible we will try to utilise underground water. This is a matter in which the experts will have to sit and decide. I will place the suggestion before them. They will examine this aspect of the question also. We have no pleasure in depriving the people of Arkavati valley of their legitimate rights to the advantage of Bangalore unless it is almost imperative to do so.

ಇನ್ನು ನಾನು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ; ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಯು. ಯಂ. ಮಾದಪ್ಪ ನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮೊದ್ವೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಭದ್ರ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯಗಳ ಕಾಂಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಮೊದ್ವೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲಬೇಕು, ಜನ, ನಿಬ್ಬಂದಿಯಿಷ್ಟರ ಬೇಕು, ಹಣವೆಷ್ಟುಬೇಕು, ಸಾಮಾನು ಸಲಕರಣೆಗಳೆಷ್ಟುಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರಿವು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ 16.10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೈಕಿ 15.4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪಗೆ ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನುಮಾರು ಶೇಕಡ 96ರಷ್ಟಾಯಿತು.

ಅಧಿಕೃತ.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಘಾಡು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 96 ರಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1956-57ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ 6 ಕೋಟಿ 95 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1957-58ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ 5 ಕೋಟಿ 4 ಲಕ್ಷ ಪೈಕಿ 4 ಕೋಟಿ 89 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಎಂದರೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

5 ಕೋಟಿ 31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಜನ ವರಿ ತಿಂಗಳಾಪ್ತರಿನಂತಹ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗಿಷ್ಟೆಂದರೆ 4 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 17-67 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಆ ಪೈಕಿ 14.4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಬಹುಶಃ ಈ 5 ಕೋಟಿ 31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾಪ್ತರಿನೊಳಗಾಗಿ, -ಅದರ ನಮಗಿನೂ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಲೆಕ್ಕಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬಂದಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು, -5 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಹಣವೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವೇನೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಪು ಅದಷ್ಟೂ ತ್ವರಿತದಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈಗ ತಿಳಿಸಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವರೆಗೆ ನಾವು 17 ಲಕ್ಷದ 27 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಈಗ 3 ಲಕ್ಷದ 26 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ 1 ಲಕ್ಷದ 48 ಸಾವಿರದ 610 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನೆಯಾದಲ್ಲಿ.....

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—Is it according to the programme?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I will be very glad to give you all figures. If there is any omission on the part of Government, we will say certainly that it is an omission on our part, but where there is no omission, I do stand firm in saying that there has been no omission. The Hon'ble Member's contention is not correct.

ಹೀಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೇ ತಮಗೆಲ್ಲ ವೇದ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಇಲಕರ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ವೆ, ಎನ್‌ಮೇಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಯಾರಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ

ಸುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜುವಾಡಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಚಾರ್ವಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಪರೈಷ್ವರನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರ ಅನುಮತಿಪಡೆದೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಘಟಪ್ರಭಾ-ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವವೆನಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದ್ದು ಒಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ. 3 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು. ನರಗು ದ, ನವಿಲುಗುಂದ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನವಿಲುತೀರ್ಥದ ಬಳಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಶೋಕ ಘಾಟ್ ಬಳಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದಿದೆ. ತಜ್ಞರು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ದರಲ್ಲಿ, ಅಶೋಕಘಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ನವಿಲುತೀರ್ಥದ ಬಳಿ ಹಾಕಿದರೆ ಬಹಳ ಎಕನಾಮಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಲಪ್ರಭಾವಿಷಯ. ಇನ್ನು ಘಟಪ್ರಭಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು.

Sri R. M. PATIL (Navalgund).—May I know when the Government have decided to start the Malaprabha Scheme?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Government has been very keen and we have been pressing the Government of India for technical and financial clearance. Immediately it comes, we will start.

Mr. SPEAKER.—Is there any delay from the Central Government in giving sanction to Malaprabha Project?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The delay is due to the fact that we have not yet obtained clearance from the C.W.P.C.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೇ ಹೋದರೆ ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We will all do our best to obtain the

clearance from CWPC as well as from the Government of India, as early as possible.

ಘಟಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ. ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಮೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶಹಾರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದರೂ, ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಕಡಮೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಡಮೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ, “ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ” ಎಂದು ನೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದೂವರೆ, ಎರಡರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಯಾವಾಗ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾತುರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಡಲಗ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿರಣ್ಯಕಾಶಿ ಮತ್ತು ಅಜರದ ಕಡೆ ಎರಡು ನಿರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಹಡಲಗ ಬಳಿ ಒಂದು ಡ್ಯಾಮ್, ಹಿರಣ್ಯಕಾಶಿ ಹತ್ತಿರ ಅಜರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡ್ಯಾಮ್ ಹಾಕಿ, ಇವೆರಡರ ನಿರನ್ನೂ ಕೂಡ ಘಟಪ್ರಭ ಕೆಳಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಹಡಲಗ ಮತ್ತು ಅಜರ, ಇವೆರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಕೂಡ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈಗ ಅಜರ ಬಳಿ ಹಿರಣ್ಯಕಾಶಿಗೆ ಅದರ ರಾಗಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಹಡಲಗ ಕಡೆ ಘಟಪ್ರಭಾಗೆ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಅದು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಕರ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಜಾಗದ ಬಳಿ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಆಡ್‌ಮೈನರಿ ಕಮಿಷಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರೂ, ನಾವೂ, ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟುವುದು ಸರಿ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್‌ಶಪರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೂ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ, ಕೃಷಾಸಿಖಿ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ? ಅಜರ ಮತ್ತು ಹಡಲಗ ಬಳಿಯಾದರೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೃಷ್ಣವಾಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜರ-ಹಡಲಗ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, 75 ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಬಿಕ್‌ಫುಟ್ ವಾಟರ್ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀವು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಡೆ ನೀರು 67 ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಬಿಕ್‌ಫುಟ್ ಆಗಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The maximum water we can impound there varies. If Hidkal takes less water, we will make use of the waters available elsewhere in Mysore. We

will not make Ghataprabha Project suffer on that account.

Sri S. D. KOTHAVALLE (Chikodi).—What is the total capacity of Hidkal Dam now?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am prepared to give all facts and figures. Hydro-electric and technical details are all before me. If the Hon'ble Speaker was prepared to give me as much time as I want, I will only be glad to submit all technical details. I shall be very glad that immediately after the meeting if the Hon'ble Member were to come to my Chambers, I shall give him all the details he wants. If the House also wants, I shall place them on the Table.

Sri S. D. KOTHAVALLE.—The only question I am interested in is to know when the Government will be able to get technical clearance from the Government of India and Water Power Commission; secondly whether the canal work has been stopped for the time being; if so, whether it is not in the interest of the project that both the works relating to reservoir and the canal are taken up simultaneously?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—All that I say is the Government is keen.

ಹಿಂದೆಯೇ ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಆಡ್‌ಮೈನರಿ ಕಮಿಷಿ ಅಪ್ರೂವರ್ ಆಗಿದೆ, ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಕಾಗದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, CPWC ಯವರು ನಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬರೆದದ್ದು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಳವಳ ಉಂಟುಮಾಡಿರಬಹುದು. ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು, ಕೃಷ್ಣ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ವಾಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ಆರೋಕ್ಲೇಟ್ ಮಾಡುವ ವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. “ಹಡಲಗ ಬಳಿ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಿತ್ತೋ, ಅದೇ ಹಕ್ಕು ಹಿಡಕರ್ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಮಗೆ ಇಂಟರ್‌ಫೀಸ್ ಆದಮೇಲೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ತಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ವರುಷದಲ್ಲಿಯೇ, ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರೂ, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೂ ಹೋಗಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದರೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. It may not be necessary. ಅವರು ಹೋಗಿ CPWC ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಸಕರ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಅತಿಶೀಘ್ರದಲ್ಲೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಲೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಹಿಡಕಲ್ ಅಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ನಿಧಾನಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅವರೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾದಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದದ್ದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರ್ಮಾ ಕೂಲಾವಳಿ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ಟೇಟ್ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ 198ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ automatic ಆಗಿ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಿಜ್ಜೂರು, ಕಟ್ಟಿಹೊಳೆ, ಗೊರೂರು, ಇವುಗಳು ಏನಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗೊರೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆ ಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಜ್ಜೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಕ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಟ್ಟಿಹೊಳೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಅಪ್ಪರಕ್ಕಪ್ಪ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು, ಇವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಒಬ್ಬತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೇ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ನೂತನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

South Kanara District.

Bijoor Reservoir Scheme
Halady Reservoir Scheme
Kattinahole Scheme
Netravathi Anicut Scheme

Mysore District.

Reservoir Across Gundlu River
Doddahalla Reservoir
Jhattahalla Reservoir
Taraka Scheme

Coorg District.

Harangi Project Scheme

Hassan District.

Hemavathi Project

Belgaum District.

Harinala Tank Scheme
Kohalli Tank Scheme
Hoskeri Tank Scheme
Malaprabha Project

Dharwar District.

Madag-Masur Tank Scheme
Hulikeri Tank Scheme

Bigapur District.

Sangogi Tank Scheme
Don River Scheme
Rakkasagi Tank Scheme
Kolhar Tank Scheme
Benkandoni Tank Scheme
Balakundi Tank Scheme
Chitwadigi Tank Scheme
Rangasamudra Tank Scheme

Gulbarga District.

Amarjha Project
Mudhol Project
Bennithora Project
Mallammari Project
Kagna Project

Raichur District.

Maskinala Project
Hirenala Project
Upper Krishna Project

Bidar District.

Karanja Project

ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿವೆ; ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ತಾರೆಗೌಡ (ಸಿರಾ).—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ತ್‌ಪನ್ನಾರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವಂಥವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ investigation ಮಾಡಲು ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಪ್ಪರಕ್ಕಪ್ಪಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೆಯೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ದೇಸಾಯಿ (ಗಂಗಾವತಿ).—ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—
Speaking from memory subject to

correction, the site is near Narayana-pura. The dam will be constructed at a point where the sangham will not become submerged.

Yesterday, Hon'ble Members wanted that I should make a statement in regard to the sharing of waters of Cauvery, Tungabhadra, Krishna, Koyna and other rivers which are inter-State rivers and in pursuance of that promise I am reading a statement for the benefit of Hon'ble Members of this House.

“SHARING OF WATERS OF INTER-STATE RIVERS

Inter-State Rivers and States concerned.

Mysore State being in the centre of the Deccan Plateau is surrounded by the State of Bombay on the North-West, Andhra Pradesh on the North and East, and Madras on the East and South. Agreements relating to Inter-State rivers are therefore in relation to one or more of these States.

The main Inter-State rivers are the Cauvery, the Palar and the South Pennar, in so far as the State of Madras is concerned and the Tungabhadra, Krishna and North Pennar in relation to the Andhra Pradesh State, while in the case of Bombay, the Krishna river with its tributaries (including Koyna) is the only Inter State river.

1892 Agreement with Madras.

The 1892 Agreement entered into with Madras is now applicable in relation to Madras and Andhra Pradesh. This agreement was entered into with the main object of safeguarding the irrigation interests of both Madras and Mysore. It was with a view to ensuring the proper functioning of the projects already in existence which were failing on account of adverse seasonal conditions, and for laying down definite programmes for projects to be taken up by either Government. The agreement lays down the rules defining the limits within which no new irrigation works are to be constructed by the Mysore State without previous reference to the

Madras Government (now the Andhra Pradesh Government also).

Sharing of the Cauvery Waters— 1924 Agreement.

There has been no agreement between the States of Mysore and Madras relating specifically to the sharing of Cauvery waters. The agreement of 1924 dealt with the specific issue of the construction of the Krishnaraj Sagar Reservoir and was necessitated under the terms of the 1892 agreement. It does not specify any definite quantities or percentages by way of shares of the respective Governments, but provides for certain reservoirs and schemes in Mysore and in Madras after guaranteeing a certain minimum flow to Madras for the prescriptive rights already acquired by Madras. The agreement did not purport to be a comprehensive arrangement dealing with the whole subject of the extension of irrigation under the Cauvery, either in Madras or in Mysore, and it is not exhaustive of the rights of the two States. According to this agreement, Mysore is permitted to develop 1,25,000 acres under the Krishnaraja Sagar Reservoir, and an additional extent under each of the existing channels to the extent of $\frac{1}{3}$ of the area actually irrigated under such channels in or prior to 1910, by improvement of duty. The future extensions of irrigation with additional reservoirs in the Cauvery basin for Mysore has been limited to 1,10,000 acres. In the case of Madras, the agreement limits the new irrigation under the Cauvery-Mettur Project of Madras to 3,01,000 acres, in addition to the extension of irrigation by improvement of duty. The agreement also permits Madras Government to construct new irrigation works on the tributaries of Cauvery in their territory, and as an off-set, permits Mysore to construct storage reservoirs of 60 per cent of such capacity on the tributaries of Cauvery in Mysore. It also lays down that the division of surplus waters between the two States is to be considered after the expiry of 50 years from the date of the agreement, that is to say, after 1974.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

Agreements relating to Krishna Basin.

The agreements relating to the Krishna basin may be referred to in two parts, the first one relating to Tungabhadra basin, and the second to the waters of the whole of Krishna.

1944-45 Agreement—Bhadra and Tungabhadra.

In the year 1944, an agreement between the composite Madras State and old Mysore was reached in regard to the sharing of the waters of the Tungabhadra when the question of taking up Bhadra Project of Mysore was considered. According to this Agreement, Mysore was permitted to utilise 57 T.M.C.ft. for irrigation from the Bhadra reservoir. Mysore was also permitted to draw for all other new irrigation, including extension to the existing irrigation in the Tungabhadra basin above Mallapuram, a total quantity of water not exceeding 15 T.M.C. ft.

Tungabhadra Agreement, 1956.

With the merger of seven taluks of Bellary with Old Mysore State, part of Tungabhadra Project on the Bellary side came to Mysore and the allocation of waters under the low level canal of the project between Mysore and Andhra followed generally the requirements of the areas assigned for irrigation in the two States. When the Tungabhadra High Level Canal came up for consideration subsequently, the question of further allocation of Tungabhadra waters was taken up by the Planning Commission and a final agreement was reached in 1956 to the effect that the allocation between Mysore and Andhra of the waters available for the High Level Canal was to be in proportion of 35 : 65.

With the Re-organization of States in November 1956, the full length of the Left Bank Canal from the reservoir in Raichur District came to be in Mysore area. A series of Inter-State Conferences between the representatives of Mysore and Andhra Pradesh have taken place in order to settle such

outstanding questions in relation to Tungabhadra Project as the allocation of liabilities on account of the Dam, the Low Level Canal on the right side, power, etc. Agreements have been reached on most issues but in regard to the allocation of liability under the Low Level Canal on the Right Bank, there has been no agreement and it has been decided to refer the matter to the Government of India. The question of allocating the surplus waters still available in Tungabhadra after providing for all present commitments is due to be discussed between the two States before reaching an agreement.

*Krishna Valley Agreement of 1951—
Planning Commission Award.*

In regard to the allocation of Krishna waters amongst the several States concerned, the Planning Commission made an award in the year 1951 as a result of discussions held with the representatives of the States concerned. According to this award, 744.5 T.M.C.ft. was allocated to the different States as existing utilisation out of a total quantity of 1,744.5 T.M.C.ft. estimated to be the total quantity available. Against the balance quantity of 1,000 T.M.C.ft. the Ex-Mysore State was given a percentage allocation of only 1 per cent or 10 T.M.C.ft. while an assessment of 98.5 T.M.C.ft. was made as the Mysore share for existing utilisation.

With the integration of Bombay and Hyderabad Karnatak regions consequent on States Reorganisation, Mysore is now entitled to a much larger share of Krishna waters, as the major catchment area of the Krishna river basin including that of the main tributaries, viz., the Bhima, the Ghataprabha and the Malaprabha, are now in Mysore area. Under the Planning Commission award of 1951, the former Bombay State got an allocation of 416 T.M.C.ft. out of the total quantity of 1,744.5 T.M.C.ft. and as against 58 T.M.C.ft. which Bombay asked for. This allocation of 416 T.M.C.ft. was not only for projects already in existence, but also for projects then under construction like Ghataprabha I Stage, and new

projects under contemplation like Ghataprabha II and III stages, Malaprabha, etc.

The Upper Krishna Project in the Hyderabad Karnatak area had been contemplated by the old Hyderabad State, and a demand had been raised by that State for the required allocation from the Krishna waters at the time of the Planning Commission award of 1951. This project is now in the Mysore area, the detailed investigations of which have since been completed. There would be no difficulty in taking up the Project by Mysore and it is proposed to take it up for execution shortly.

The Central Water and Power Commission who have taken up this question of re-allocation of the Krishna waters to the different States as a result of States Reorganisation have put up certain tentative proposals and asked for comments of the Government. These proposals are under examination and the case for Mysore will be put up to the Government of India as early as possible.

Koyna Project of Bombay—Sharing of Koyna Water to Mysore.

In regard to Koyna in particular, this river being a tributary to the Krishna, the Planning Commission award of 1951, while permitting the utilisation of about 53 T.M.C.ft. for purposes of irrigation from the Koyna flows, had restricted the quantity to be finally diverted from Koyna towards the western ghats for power generation to 67.5 T.M.C.ft. In pursuance of this award, the Government of Bombay started work on Koyna Project a few years ago and are putting up a dam across the river to generate power. The Government of Bombay asked this Government some time ago if we were interested in having a storage in Koyna reservoir for purposes of irrigation in Mysore area. As it was considered that the lift irrigation scheme originally contemplated in Bijapur area out of Koyna waters might not be feasible in view of the high costs and the non-availability of power from Koyna, and

that alternative modes of utilisation of Koyna waters for irrigation in Mysore area should be explored, the Government of Bombay were informed that they might proceed with the construction of the Koyna dam as at present planned. This Government, however, made it clear that the quantity of water required for purposes of irrigation in Bijapur district from the Koyna flows as originally contemplated must be reserved and must be made available to this State and that even in lean years, irrigation must be given preference over power.

Constitution of the ad hoc Committee for Revision of Inter-State River Valley Agreements.

It will thus be clear that there are still a number of problems to be resolved in relation to the sharing of waters of inter-state rivers among the States concerned. So far as the Cauvery basin is concerned, Mysore has had occasion to point out that the Madras-Mysore Agreement of 1924 has operated adversely to the interests of Mysore and that certain works taken up by Madras in recent years fall outside the scope of the Agreement. The utilisation of the waters of Koyna for irrigation and the re-allocation of the waters of the Krishna basin as a whole as a result of States Reorganisation have also to be finalised. In order to advise the Government on these and allied questions of inter-state importance, the Government of Mysore have constituted an *ad hoc* committee with a retired Chief Engineer as Chairman, to review the several inter-state river valley agreements, so as to enable the State to formulate Mysore's case in regard to each one of these inter-state rivers. This Committee has started work already and it is expected that the full technical reports on all the cases would be available in the course of the next few months. In the light of these reports, necessary action will be taken by Government to arrive at the final sharing of waters of the several inter-State rivers keeping in view the best interests of the State."

11.30 A.M.

Mr. SPEAKER,—Here are some statistics :

Total number of Participants in the debate on the Demands :	27
Number of Congress Members ...	13
Number of P.S.P. „ ...	7
Number of Independent Members.	7

Total Number of opposition Members who participated :

Total time for the debate. 452 minutes. (7 hours. and 30 minutes.)

Time taken by Congress Members 3 hours and 59 minutes.

Time taken by Opposition Members 3 hours and 31 minutes.

Time taken by P.S.P. Members 1 hour and 48 minutes.

Time taken by Independents and others 1 hour and 43 minutes.

The Hon'ble Minister has taken 2½ hours.

The question is :

That the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of demands circulated to the members may be granted to defray the charges which will come in course of payment during the period ending 31st March 1960 in respect of Demands Nos. 10, 29, 42, 46, 47, 48, 50, 51, 52 and 53.

The motion was adopted.

[As ordered by the Speaker the motions for demands for grants as voted by the House are re-produced below.]

DEMAND NO. 10.—IRRIGATION.

18. *Irrigation—Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues.*

“That a sum not exceeding Rs. 1,07,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues’.”

DEMAND NO. 29.—CIVIL WORKS.

50. *Civil Works.*

“That a sum not exceeding Rs. 10,73,16,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Civil Works’.”

DEMAND NO. 42.—WORKING EXPENSES.

IRRIGATION WORKS—COMMERCIAL.

XVII. *I.N.E. and D Works (Commercial)—working Expenses.*

“That a sum not exceeding Rs. 90,38,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960 in respect of ‘I.N.E. and D Works (Commercial) Working Expenses’.”

DEMAND NO. 46.—CAPITAL OUTLAY

ON IRRIGATION.

68. *Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage works (Commercial)*

“That a sum not exceeding Rs. 7,54,89,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)’.”

DEMAND NO. 47.—IRRIGATION—

(NON-COMMERCIAL).

68—*A Construction of I.N.E D. Work (Non-Commercial).*

“That a sum not exceeding Rs. 1,00,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Construction of I.N.E and D Works—Non-Commercial’.”

DEMAND NO. 48—CAPITAL OUTLAY ON IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH.

70 Capital Outlay on Improvement of Public Health

“That a sum not exceeding Rs. 14,15,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960 in respect of ‘Capital Outlay on Improvement of Public Health.’”

DEMAND NO. 50—APPROPRIATION TO IRRIGATION AND POWER DEVELOPMENT FUND.

80—B Appropriation to Irrigation and Power Development Fund.

“That a sum not exceeding Rs. 32,00,000 be granted to the Government to defray the charges that will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Appropriation to Irrigation and Power Development Fund.’”

DEMAND NO. 51—CAPITAL OUTLAY ON CIVIL WORKS.

81. Capital Account of Civil Works Outside the Revenue Account.

“That a sum not exceeding Rs. 4,56,58,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of Civil Works Outside the Revenue Account.’”

DEMAND NO. 52—CAPITAL ACCOUNT OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

81—A Capital Outlay on Electricity Schemes.

“That a sum not exceeding Rs. 9,57,19,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Outlay on Electricity schemes.’”

L.A.

DEMAND NO. 53—CAPITAL ACCOUNT OF OTHER WORKS OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

82. Capital Account of other Works outside the Revenue Account.

“That a sum not exceeding Rs. 22,45,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1960, in respect of ‘Capital Account of other Works outside the Revenue Account.’”

Statement by Minister

*Sri N. RACHIAH (Minister for Social Welfare, Prohibition and Excise).—Sir, before the next demand is taken up for discussion I seek your permission to make a clarification with regard to the points raised about my tour by some of the Opposition Members yesterday.

Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—Before the Hon'ble Minister makes a statement, I have got a representation.

Mr. SPEAKER.—Let him finish.

Sri G. N. PUTTANNA.—I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—I do not allow such things. A representation cannot be a point of order.

Sri N. RACHIAH.—Mr. Speaker, Sir, yesterday, in the afternoon session of the Assembly, some Hon'ble Members of the Opposition have raised a point in my absence alleging that I had left the headquarters, disregarding the fact that the Assembly Session was going on, that too for the purpose of participating in the propaganda connected with the Municipal bye-elections, that this behaviour of mine has killed democracy and that the Ministry which participate in such propaganda should go. As a protest, it appears, some of the Opposition Members left the House. I may be permitted, Sir, to clarify the position in this connection.

Sir, the statements made by the members who are experienced